

комп'ютери.

Таким чином, SMART-технології – це умова подальшого успішного розвитку освіти, до якого цілком готове і психологічно адаптоване сучасне молоде покоління. Використання таких технологій в навчальному процесі, дозволяє учням з особливими освітніми потребами отримувати не тільки початкову, а й середню освіту на рівні з іншими учнями, що підвищить їх соціальну адаптованість і захищеність. Це, водночас, допоможе вступити до вузу, щоб отримати спеціальність і поповнити ринок праці кваліфікованими, конкурентоспроможними фахівцями, а вітчизняна наука отримає креативних, перспективних молодих науковців.

Список використаних джерел

1. Побережний А. Где и как учиться инвалидам? [Електронний ресурс] / А. Побережний – Режим доступу до ресурсу : <http://www.invacenter.com/content/articles/671/>

2. Про затвердження Концепції розвитку інклюзивної освіти : Наказ МОН від 01.10.2010 № 912 [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <http://document.ua/pro-zatverdzhennja-koncepciyi-rozvitkuinklyuzivnogo-navchan-doc34598.html>

3. Мартынова М. С. SMART технологии в современном образовании [Електронний ресурс] / М. С. Мартынова – Режим доступу до ресурсу : http://edcommunity.ru/press/articles/tezis_int_konf.php#2

4. Кувшинов С. В. Информационные, коммуникационные, аудиовизуальные технологии и новая парадигма образования XXI века [Електронний ресурс] / С. В. Кувшинов – Режим доступу до ресурсу : http://edcommunity.ru/press/articles/tezis_int_konf.php#2

СЕРГІЄНІ О.В., д. мед. н., професор

*Дніпропетровської філії Відкритого міжнародного
університету розвитку людини «Україна»*

*ЛАВРОНЕНКО А.Г., студентка Дніпропетровської філії
Відкритого міжнародного університету
розвитку людини «Україна»*

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ

Актуальність даної теми, пояснюється тим, що робота з особами з інвалідністю відноситься до категорії найскладніших питань у соціальній роботі.

Інвалідність – розглядається як інтегрована медико – соціальна проблема, яка віддзеркалює проблеми індивіда суспільства та країни в цілому [1, с.4-6].

Інвалід – це особа, яка має обмеження життєдіяльності в одній або декількох важливих сферах у зв'язку з порушеннями розумовими, психологічними, мовними, аналізаторними та локомоторними [3. с.80-90].

На сьогоднішній день держава приділяє велику увагу проблемам дітей з інвалідністю зокрема у питаннях їх соціального захисту та підтримки, серед яких важливими є питання навчання, допрофесійної орієнтації до набуття адекватних видів оволодіння майбутньою професією [2, с. 36-40].

Найбільш поширеними у всьому світі та в Україні є наступні моделі навчання дітей з інвалідністю, серед причин інвалідності яких переважають психічні, нервові захворювання, захворювання органу зору та слуху:

- Інтегроване навчання, що передбачає навчання людей зі спеціальними потребами у звичайних навчальних закладах нарівні з усіма. Плюсом такої методики є можливість їх соціальної та психологічної реабілітації через спілкування з однолітками і участь в «звичайному житті», мінусами – ризик виникнення і розвитку комплексів, технічна складність налагодження навчального процесу для осіб з інвалідністю, які мають яскраво виражені порушення.

- Роздільне навчання, що передбачає навчання осіб з інвалідністю у спеціалізованих навчальних закладах–інтернатах. Основним плюсом даної методики є можливість максимально враховувати як специфіку захворювання, так і здатності особи з інвалідністю при організації–навчального процесу, мінусом – складна подальша адаптація таких людей у суспільстві і розвиток страху спілкування.

- Додаткове навчання, що передбачає організацію переважно професійно-навчальних семінарів, тренінгів та курсів на базі незалежних об'єднань осіб з інвалідністю. Плюсами даної методики є висока ефективність професійної освіти та можливість навчання як дорослих, так і дітей, а також адаптація навчального процесу під можливості осіб з інвалідністю. Мінусами – необхідність закупівлі дорогого комп'ютерного устаткування.

Слід зазначити, що з поширенням інформаційних технологій та комп'ютерних технік вони все більше використовуються в усіх трьох моделях навчання. Однак найбільшу ефективність демонструють навчальні проекти, які використовують такі технології в рамках

додаткових методів навчання осіб з інвалідністю.

Для навчання осіб з інвалідністю з використанням комп'ютера в базі Інтернет ресурсу та локального впровадження спеціально виготовлених навчальних матеріалів застосовується програмоване навчання, під яким розуміється кероване засвоєння програмованого навчального матеріалу, що представляє собою серію порівняно невеликих тематично – спрямованих частин матеріалу навчальної інформації, що подається в рамках навчальної системи.

Воно застосовується у формі двох основних методик: очне (традиційне) навчання і дистанційне навчання, що включає спеціальні методики викладання через соціальні мережі. Застосовуючи новітні програмні розробки в області Інтернет-технологій, які дозволяють досягнути реального ефекту присутності слухача на заняттях. Ця форма навчання має безліч переваг, таких як гнучкість навчального графіка, відсутність необхідності відвідувати навчальний заклад, значна економія ресурсів, інтерактивність та висока якість навчання, індивідуальний підхід до кожного студента.

Відмінною особливістю освітніх установ для осіб з інвалідністю є неоднорідність складу студентів за характером захворювань, ступеня та спрямованості обмежень життєдіяльності, віковими показниками та загальноосвітньою підготовки. Це вимагає особистісно-орієнтованого підходу до організації навчального процесу, пошуку найбільш ефективних педагогічних технологій навчання.

У свою чергу, дистанційна освіта – це універсальна форма навчання, що базується на використанні як традиційних, так і нових інформаційних та телекомунікаційних технологій і технічних засобів. При цьому процес навчання не залежить від розташування студента, ступеня порушень опорно-рухового апарату та обмежень у пересуванні, і гнучкий у часі.

В цілому, застосування сучасних інформаційних технологій в освіті дозволяє:

- індивідуалізувати підхід і диференціювати процес навчання;
- контролювати студента з діагностикою помилок і зворотнім зв'язком;
- забезпечити самоконтроль навчально-пізнавальної діяльності;
- демонструвати візуальну навчальну інформацію;
- моделювати та імітувати процеси та явища;
- проводити практичні роботи в умовах віртуальної реальності;
- прищеплювати вміння в прийнятті оптимальних рішень;

- підвищити інтерес до процесу навчання, використовуючи ігрові ситуації, особливо ділової ігри з використанням алгоритмів майбутньої професії.

Навчання дітей з інвалідністю мають здійснювати вчителі, які володіють необхідними знаннями в області особливостей психофізичного розвитку різних категорій дітей з інвалідністю.

Також застосовується форма навчання на дому, яка охоплює контингенти дітей з інвалідністю, які постійно або тимчасово обмежені у здатності до пересування; вона організується учбово-виховним закладом в яком навчається дитина за місцем її проживання. Рівень знань дітей, які навчаються вдома, систематично оцінюється.

Результати проведення занять, що проводяться вчителем з дитиною з інвалідністю фіксуються у щоденнику динамічного спостереження за розвитком і якістю засвоєння знань. Результати навчання дитини аналізуються з урахуванням його психофізичного і фізичного стану.

На нашу думку оптимальним та перспективним є комбінована система навчання, за допомогою якої, можна досягнути найбільш високих результатів навчально-виховного процесу. Навчально-виховний процес дитини з інвалідністю необхідно поєднувати з заходами медичної, фізичної, психологічної реабілітації у тісному контакті батьків, вчителів, психологів та медичного персоналу.

Список використаних джерел

1. Іпатов А. В., Сергієні О. В. Інвалідність як інтегрований показник стану здоров'я населення України : Монографія / А. В. Іпатов, О. В. Сергієні. – Дніпропетровськ : «Пороги», 2003 – С.4-6.

2. Іпатов А. В., Сергієні О. В. та інші. Професійна реабілітація інвалідів : Довідково-методичний посібник / А. В. Іпатов, О. В. Сергієні та ін. – Дніпропетровськ : «Пороги », 2005. – С. 36-40.

3. Юр'єва Л. М., Сергієні О. В. ті інші. Медико-соціальна експертиза при психічних та поведінкових розладах у дорослих та дітей : Посібник / Л. М. Юр'єва, О. В. Сергієні. – Дніпропетровськ, 2006. – С.80-90.